

НОВИНИ НАТО

Видається Відділом інформації та преси НАТО в Брюсселі

Лист Генерального секретаря НАТО

Зустріч на найвищому рівні між керівниками країн-членів НАТО та України, що проходила у Вашингтоні наприкінці квітня, – це перша така зустріч, яка надала нам можливість оцінити наш поступ на шляху розбудови Особливого партнерства.

У нас є всі підстави відчувати задоволення від наших здобутків на сьогоднішній день, що найбільш виразно знаходить свій прояв у тих практичних зусиллях, яких ми докладаємо в нашій співпраці. В центрі уваги Вашингтонської зустрічі, в якій взяли участь керівники 19 країн-членів Альянсу та Президент Кучма, виявилися складні проблеми євроатлантичної безпеки, що постають на порозі 21-го сторіччя.

Представники країн-членів НАТО пояснили, яким саме чином Альянс, якому щойно виповнилося 50 років, здійснив адаптацію своїх структур та підходів, спрямувавши їх на подолання цих нових та складних проблем. Ми розглянули ту ключову роль, яку відіграватиме Україна в справі зміцнення безпеки та стабільності на нашому континенті.

Жахлива криза в Косово так чи інакше затьмарила Вашингтонську подію. Україна та країни-члени НАТО дотримуються різних поглядів на те, якими можуть бути найліпші шляхи розв'язання цієї кризи. Але у нас є спільна мета, а саме досягнення тривалого та справедливого миру в цьому регіоні Європи. І тут я мушу сказати, що країни-члени НАТО високо цінують дипломатичні зусилля України, націлені на врегулювання цієї кризи.

Нам нелегко було прийняти рішення щодо застосування сили в Федеральній Республіці Югославії. Це рішення виникло лише після того, як довготривалі та інтенсивні дипломатичні зусилля, спрямовані на те, щоб переконати Президента Мілошевича погодитися з вимогами міжнародної спільноти, ні до чого не призвели.

Наш Альянс засновано на необхідності захищати фундаментальні принципи демократії, свободи особи та верховенства права. Але недостатньо визнавати ці принципи лише на словах. Ми повинні їх захищати. Ось чому ми вирішили вдатися до дій.

В Україні добре знають всі переваги справжньої демократії. Тут я хотів би віддати належне мужності та прозорливості Президента Кучми, який веде вашу країну стежкою реформ, нерідко за важких умов. Було приємно почути від нього у Вашингтоні підтвердження його рішучості втримати Україну на шляху

демократичних, політичних, економічних та військово-оборонних реформ.

В майбутньому ми все частіше звертатимемося до України, яка непохитно відіграватиме свою роль у сприянні миру на нашому континенті. Зокрема, ми сподіваємося на те, що ваша країна відіграватиме ключову роль в міжнародних зусиллях, в тому числі й в зусиллях Альянсу, спрямованих на перетворення південно-східної Європи в зону стабільності. Це є передумовою миру й стабільності в євроатлантичному регіоні в цілому.

Перед нами стоять велетенські завдання. Наші щирі та відверті дискусії у Вашингтоні підтвердили міцність та зрілість наших стосунків. Давайте рухатися вперед та нарощувати наші здобутки. Це буде на користь не лише нашим народам, але й справі всієї євроатлантичної безпеки!

Хав'єр Солана

ЗМІСТ

Лист Генерального секретаря НАТО	1
Саміт НАТО-Україна	2
НАТО і Косово	3
Програма дій НАТО	4

Вашингтонський Саміт: важлива віха

Вашингтонський саміт, що проходив з 23-го по 25-е квітня, спочатку було задумано як святкування 50-ї річниці Альянсу, як принагідний момент для відзначення досягнень минулого саме тоді, коли 20-е сторіччя наближається до свого завершення, та для привернення уваги до тих складних проблем, які ставить перед нами майбутнє.

В кінцевому рахунку криза в Косово не могла не позначитися на порядку денному цього епохального саміту. Це питання було предметом дискусії на всіх засіданнях, в тому числі й на зустрічі керівників країн-членів Альянсу та України, і на засіданні Ради євроатлантичного партнерства, яка об'єднує країни-члени НАТО та країни-партнери.

Але у Вашингтоні було завершено ще одну надзвичайно важливу роботу, яка буде на користь європейській безпеці. 19 країн-членів НАТО схвалили Стратегічну концепцію, яка служитиме як своєрідний дороговказ, допомагаючи країнам-членам НАТО

Президент Леонід Кучма (зліва) та Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана на прес-конференції після закінчення саміту НАТО-Україна у Вашингтоні

вирішувати складні проблеми впродовж наступних 50 років. НАТО та Україна розглянули шляхи розбудови тих здобутків, що їх було досягнуто за перші два роки становлення взаємин між ними. На засіданні РЄАП було підтримано кроки, спрямовані на те, щоб зробити програму «Партнерство заради миру» більш дійовою.

Саміт НАТО-Україна: оцінка взаємин

Саміт НАТО-Україна, що проходив у Вашингтоні 24 квітня, надав обом сторонам можливість проаналізувати стан взаємин за той час, що минув після підписання в липні 1997 року Хартії про особливе партнерство, та розглянути більш масштабне значення цих взаємин для євроатлантичної безпеки.

Керівники 19 країн-членів НАТО та Президент України Леонід Кучма обговорили ті завдання, які виконують Альянс та Україна, окремо та разом, по подоланню тих складних проблем, що постають перед євроатлантичною безпекою.

Вони також обмінялися думками з приводу Косовської кризи та з приводу вироблених ними підходів до встановлення стійкого миру в регіоні, розглянувши також напрямки практичного співробітництва в рамках цих взаємин.

Ось основні пункти спільної декларації, оголошеної після закінчення засідання в рамках саміту.

- Глави держав та урядів знову підтвердили свою підтримку суверенітету та незалежності України, її територіальної цілісності, демократичного розвитку та економічного процвітання як ключових чинників європейської стабільності та безпеки.
- Україна підтвердила свою рішучість просуватися вперед по шляху демократичних, політичних, економічних та військово-оборонних реформ, а також продовжувати рух на шляху до своєї мети, яка полягає в інтеграції до європейських та трансатлантичних структур.
- Країни-члени Альянсу підтвердили своє переконання, що Україна має відігравати дедалі більш важливу роль у справі посилення європейської безпеки.
- Країни-члени НАТО та Україна обмінялися думками з приводу Косовської кризи та тих підходів, яких дотримується кожна із сторін стосовно досягнення спільної мети, а саме встановлення довготривалого та справедливого миру в регіоні. Вони підтримали зусилля,

спрямовані на досягнення політичного врегулювання, кінцевим результатом якого має бути мирне, багатостороннє та демократичне Косово.

- Вони проаналізували участь України в програмі «Партнерство заради миру» та в Раді євроатлантичного партнерства і висловили спільне побажання стосовно того, що Україна має повністю скористатися тими можливостями, які існують в рамках цих заходів. Призначення до Києва двох офіцерів зв'язку НАТО сприятиме розширенню участі України в ПЗМ.

В декларації говориться про те, що спільна робоча група з питань оборонної реформи має стати каталізатором реформ оборонного відомства України.

Яворівський полігон в західній Україні, який визначено як учбовий центр для ПЗМ, буде корисним знаряддям для проведення спільних військових маневрів та навчань, - говориться в декларації.

Криза в Косово

24 березня НАТО зробила серйозний крок, розпочавши повітряні операції проти цілей, розташованих в Федеральній Республіці Югославії. Це сталося після того, як провалилися зтяжні та інтенсивні дипломатичні спроби переконати Президента Мілошевича погодитися з вимогами міжнародної спільноти стосовно шляхів врегулювання Косовської кризи.

Насильницькі та репресивні дії сербських сил проти косовських албанців та відмова югославської сторони погодитися з тими домовленостями, що їх було запропоновано в Рамбуїє стосовно політичного врегулювання, не залишило 19 країнам-членам Альянсу жодної альтернативи для вирішення цієї проблеми.

Враховавши величезні масштаби людських страждань та ті ризики, які спричиняє це насильство в самому серці Європи для безпеки всього континенту, НАТО була змушена вдатися до дій.

Таким чином ми захищаємо принципи міжнародної спільноти.

Наші дії знаходять підтримку громадськості наших країн.

З того часу, як почалася кампанія по нанесенню ударів з повітря, сили Президента Мілошевича, розгорнувши добре підготовлену операцію, що була спланована заздалегідь, прискорили свою брутальну кампанію етнічних чисток проти Косоварських албанців. Вони підтвердили наші найстрашніші побоювання з приводу довготермінових планів, які розробляло Белградське керівництво з метою збереження своєї ролі в тій провінції, звідки було насильно виселено більшість населення.

Сотні тисяч людей, в тому числі старих і дітей, яких було жорстоко викорінено з рідної землі та примусово виселено з провінції, зараз живуть в таборах для біженців в Албанії та в колишній Югославській Республіці Македонії.

На Вашингтонському саміті 19 країн-членів Альянсу висловили свою рішучість продовжувати кампанію по нанесенню ударів з повітря для того, щоб примусити Президента Мілошевича погодитися з п'ятьма ключовими умовами міжнародної спільноти. На засіданні Ради євроатлантичного партнерства в рамках саміту, в якому також брала участь Україна, країни-партнери, що не належать до НАТО, висловили широку підтримку позиції Альянсу.

Під час здійснення наших повітряних операцій, які останнім часом посилено, докладаються всі зусилля для того, щоб звести до мінімуму можливий ризик жертв серед цивільного населення в Сербії. Кампанія проводиться не проти сербського народу, а проти Белградського керівництва та його безвідповідальної політики.

НАТО бажає бачити Югославію часткою передової Європи: заможною, в добрих стосунках зі своїми сусідами, країною, яка є джерелом безпеки, а не осередком небезпечності.

Ось основні пункти заяви з приводу ситуації в Косово, зробленої главами держав та урядів країн-членів Альянсу 23-го квітня.

- Військові дії НАТО спрямовані на підтримку політичних цілей міжнародної спільноти, які було підтверджено в недавніх заявах Генерального секретаря ООН та Європейського союзу, а саме створення мирного, багатоетнічного та демократичного Косово.

- Наші військові дії спрямовані не проти сербського народу, а проти політики Белградського режиму, який неодноразово відкидав усі зусилля, націлені на врегулювання кризи мирним шляхом. Президент Мілошевич повинен:

- забезпечити призупинення всіх військових дій та негайне припинення насильств і репресій в Косово з одночасним створенням умов для перевірки безповоротності цих дій;

- вивести з Косово свої війська, поліцейські та воєнізовані загони;

- погодитися на розгортання там міжнародних військових сил;

- погодитися на беззастережне та безпечне повернення всіх біженців і переміщених осіб, а також на безперешкодний доступ до них організацій по наданню гуманітарної допомоги;

- надати гідну довіри гарантію того, що він охоче готовий до праці по укладенню політичної рамкової угоди на основі домовленостей в Рамбуїє.

- Операції Альянсу продовжуватимуться доти, поки Белград відмовлятиметься погодитися на законні вимоги міжнародної спільноти.

Повноважні військові представники НАТО зараз розглядають питання про те, яким чином НАТО може сприяти запобіганню постачання військових матеріалів югославським збройним силам, включаючи й транспортування нафтопродуктів. Комісія європейських співтовариств першою наклала ембарго на нафтопродукти, а потім до цього ембарго приєдналося багато країн, що не є членами НАТО.

НАТО готова призупинити свої повітряні удари, як тільки Белград недвозначно погодиться на ці умови та явно розпочне виведення своїх військ з Косово згідно з прискореним та чітким графіком.

НАТО готова сформуванню ядра міжнародних військових сил, до яких увійдуть військові контингенти країн, що не є членами НАТО, з метою встановлення миру та безпеки в Косово та сприяння втіленню політичного врегулювання.

Країни-члени НАТО у своїй програмі дій мають намір надати пріоритетного статусу проблемі досягнення стабільності в південно-східній Європі. Уряди країн-членів НАТО будуть співпрацювати між собою, докладаючи зусилля на підтримку країн цього регіону в їх боротьбі за краще майбутнє, яке має бути побудовано на підвалинах демократії, справедливості, економічної інтеграції та співробітництва заради безпеки. Такий розвиток подій може мати лише позитивний відбиток для України.

Розбудова Альянсу з перспективою на 21-е сторіччя

Хоча криза в Косово й затримала Вашингтонську подію, проте все ж таки саміт країн-членів НАТО став поворотним моментом в історії НАТО.

Перш за все на цьому саміті було відзначено досягнення НАТО за останні 50 років та захист впродовж всього цього періоду часу суттєвих цінностей, на яких було засновано Альянс, а саме, демократії, свободи особи та верховенства права.

Саміт також продемонстрував, що НАТО розбудовується на майбутнє.

На ньому було також прийнято деякі важливі рішення, розраховані на те, щоб розбудувати такий Альянс, який буде налаштовано на подолання складних проблем 21-го сторіччя.

● На саміті було схвалено Нову стратегічну концепцію. Це має допомогти країнам-членам Альянсу виконувати ті складні завдання, які чекають на них впродовж наступних 50 років. Ця концепція знаменує собою перехід від того Альянсу, який опікувався головним чином питаннями колективної безпеки, до такого Альянсу, який буде гарантом безпеки в Європі та захищатиме демократичні цінності. Ще раз підтвердивши відданість Альянсу справі колективної оборони та трансатлантичного зв'язку, нова стратегічна концепція разом з тим надає йому ключову роль у

подоланні криз за межами кордонів Альянсу.

● Розширення НАТО залишається життєво важливою часткою безперервного еволюційного розвитку Альянсу. Польща, Угорщина та Чеська Республіка приєдналися до Альянсу у березні, і глави держав та урядів цих країн взяли участь у Вашингтонському саміті. На саміті було погоджено План дій по розширенню членства НАТО з метою надання допомоги

Тексти офіційних заяв НАТО, декларацій та комюніке, проголошених на саміті, а також офіційні заяви з приводу Косовської кризи, є досяжними англійською, французькою та німецькою мовами. До них можна отримати доступ через електронні засоби на інтернетівській сторінці НАТО за такою адресою: <http://www.nato.int>

країнам-кандидатам в їх підготовці до членства.

● Програма «Партнерство заради миру», в якій Україна відіграє активну роль, стане більш напруженою за інтенсивністю заходів та більш дійовою. Буде посилено процес консультацій та співробітництва в рамках РЄАП.

● На саміті обговорювалося питання про Особливий характер європейської безпеки та оборони з метою сприяння розбудові міцних засад європейської безпеки в рамках Альянсу.

● Було також підтверджено, що НАТО готова сприяти зусиллям міжнародної спільноти по позбавленню людства від однієї з найстрашніших загроз для сучасного світу – зброї масового знищення. На саміті було започатковано ініціативу, яка призведе до більш активного співробітництва між країнами-членами Альянсу в плані вирішення проблем щодо зброї масового знищення та конкретних шляхів розв'язання цих проблем.

● Країни-члени Альянсу схвалили Ініціативу посилення обороноздатності, щоб бути впевненими, що Альянс й надалі підтримуватиме на належному рівні гідну довіри військову спроможність. Це допоможе військовим силам Альянсу покращити мобільність, оперативну сумісність, здатність до тривалих дій та посилити їх спроможність ліпше й більш ефективно виконувати в майбутньому весь діапазон операцій НАТО.

● Країни-члени Альянсу також обговорили шляхи залучення НАТО до участі в наданні допомоги країнам південно-східної Європи в їх зусиллях по перетворенню цього регіону в зону процвітання, стабільності й демократії та з метою приєднання його до прогресивної Європи, що йде в ногу з часом.

Публікується Відділом інформації та преси НАТО, Штаб-квартира НАТО, В-1110 Брюссель.

Факс: 10-32-2-707-4579

Електронна пошта: NATODOC@HQ.NATO.INT, <http://www.nato.int>

Роздруковані тексти можна також отримати у Центрі інформації та документації НАТО в Києві.

Україна, 254119, Київ-119, вул. Мельникова, 36/1

Тел.: 380 (44) 246-8616, 380 (44) 246-8617, Факс: 380 (44) 246-8622